

Wereldconsensus biedt duidelijkheid over behandeling diabetische voet

Auteur: F. van Wijck

Vertaald/bijgewerkt:

Nieuwsbrief: 1999

Pagina: 29

Jaargang: 19

Nummer: 7

Toestemming:

Illustraties:

Bijzonderheden:

Kernwoorden: diabetische voet wondbehandeling preventie consensus

Literatuur:

Diabetische voet is een aandoening die ernstige vormen kan aannemen en de patiënt zelfs zwaar kan verminken. Bij de behandeling zijn veel zorgprofessionals betrokken. Om te waarborgen dat die allen volgens dezelfde richtlijnen werken aan een optimaal resultaat, was wereldconsensus geboden, vonden de behandelaars. Een internationale werkgroep bereikte die binnen drie jaar. Ander nieuws is dat de behandeling van chronische wonden veelbelovende ontwikkelingen laat zien.

De stemming tijdens het derde internationale symposium over diabetes, afgelopen mei in Noordwijkerhout, was uitgelaten. En terecht, want met de daar gepresenteerde wereldconsensus hebben de behandelaars een belangrijke stap gezet in de preventie en behandeling van diabetische voet. De weerslag hiervan, in het boek "International consensus on the diabetic foot", laat duidelijk zien wat overheden en behandelaars kunnen doen om dit probleem effectief aan te pakken. Hierbij is rekening gehouden met het verschil in middelen en kennisniveau in de diverse wereldgebieden. En het boekje kent als losse appendix een kleiner boekwerkje, "Practical guidelines on the management and the prevention of the diabetic foot", dat op praktisch niveau een stappenplan biedt voor de behandeling van diabetische voet. 'Dat we deze consensus hebben bereikt, is zeer belangrijk', zegt internist dr K. Bakker van het Spaarne Ziekenhuis in Heemstede (voorzitter van de internationale werkgroep over diabetische voet), 'maar je hebt er natuurlijk niets aan als er vervolgens niets mee gebeurt. Daarom zullen we de komende drie jaar - in samenwerking met de WHO en de wereld diabetes federatie IDF, hard werken aan de implementatie in de praktijk en hebben we voor 2002 een terugrapportage-conferentie afgesproken. Dan gaan we kijken wat er in de betrokken landen van terecht is gekomen en waar nog stappen moeten worden gezet voor verdere verbetering.'

Dat Nederland dan al vergevorderd zal zijn met de implementatie van het beleid, ligt in de lijn der verwachting. Hier presenteerde de Nederlandse Diabetes Federatie immers al vorig jaar een eigen consensus over de verschillende facetten van diabetes, waarbij ook weer het onderwerp diabetische voet ter sprake komt. Heel handig hierbij zijn de losse, geplastificeerde verkorte handleidingen voor diagnostiek en behandeling.

Betere behandeling chronische wonden

Ondertussen staan de ontwikkelingen op het gebied van chronische wonden bij diabetische voet niet stil. 'De toepassing op de wond van locale groeifactor therapie is inmiddels erkend, maar moet nog in het budget worden opgenomen', vertelt Bakker. 'De andere twee zijn nog niet erkend, maar de eerste resultaten zijn wel veelbelovend. Tissue-engineering is een techniek waarbij fibroblasten uit de voorhuid van jongetjes worden toegepast op de wond. Daarnaast is er de ontwikkeling van granulocyt colony stimulating factor, een groeifactor die de leucocytose stimuleert en daarmee de wondgenezing bevordert. Dit zijn kostbare behandelingen die hun waarde nog in klinische studies moeten bewijzen. We verwachten er veel van, maar ze zijn nog niet "evidence based".'

Bakker benadrukt dat de rol van conventionele therapieën hiermee geenszins is uitgespeeld. 'Voor veel wonden kun je volstaan met dressings of gels. Deze werken echter alleen bij goed granulerende wonden waarbij de bloedvoorziening niet is beschadigd en een aantal wonden is zo ernstig en chronisch dat van granulatie geen sprake is. Daarvoor is dus eerst meer ingrijpende behandeling nodig en in dat geval bieden de drie nieuwe technieken die ik noemde mogelijk uitkomst. Maar de bestaande therapieën, dressings, ontlasting van de voet, goede metabole controle en toepassing van antibiotica bij ontstekingen, hebben hun waarde bewezen en blijven onverminderd van belang.

Omtrent preventie zijn geen nieuwe inzichten te melden, aldus Bakker. 'Het is frappé toujours en hoewel de technieken kunnen verschillen, zijn de behandelaars het op inhoudelijk niveau redelijk met elkaar eens.'

Frank van Wijck